

av följande skäl:

- I Polen har ortodoxa religionsutövare informerat om diskriminerande händelser riktade mot deras samfund.
- Det finns rapporter om otillräckligt fördelade medel till kulturell verksamhet i samband med den ortodoxa kyrkan.
- Man har även noterat uppsägningar där de ortodoxa sades upp först, och i den lokala pressen har man betraktat katolicismen som nödvändig för ett verkligt medborgarskap.

Med tanke på att Polen är ett av de länder som den 1 maj 2004 kommer att bli medlemmar i EU:

- Känner kommissionen till de beskrivna uppgifterna i sin helhet? Om så är fallet, vilken ståndpunkt har institutionen i denna fråga?
- Kan kommissionen, med tanke på att religionsfrihet och föreningsfrihet hör till unionens prioriterade ämnen, och med tanke på kommissionens meddelande till Europaparlamentet och rådet "Kommissionens lagstiftnings- och arbetsprogram för 2004" av den 29 oktober 2003 där rättsliga skyldigheter fastställs avseende den gemenskapslagstiftning som det åligger unionen och medlemsstaterna att uppfylla från första dagen efter anslutningen, förklara om man tänker meddela myndigheterna i dessa två länder sina avsikter i detta avseende? Det vill säga, på vilket sätt tänker kommissionen få dessa länder att följa lagstiftningen från första dag som medlemmar i EU om de samtidigt kränker de rättigheter vars uppfyllande är helt nödvändiga för själva anslutningen?
- Ser inte kommissionen dessa fakta, med tanke på att de politiska kriterierna som fastställts i kommissionens yttrande av den 19 februari 2003 kräver att anslutningsländerna skall ha stabila institutioner som en garanti för demokratin, rättsstaten, de mänskliga rättigheterna och respekten och skyddet för minoriteterna, som ett hinder för dessa länders anslutning till EU och alltså som en motsättning till gemenskapslagstiftningen, och anser inte kommissionen att de länder där de beskrivna händelserna inträffat fullständigt bryter mot dessa kriterier?
- Tänker kommissionen använda alla medel den har till sitt förfogande för att få slut på denna kränkning av religionsfriheten?

(¹) (KOM(2003) 645 slutlig).

**Gemensamt svar
på de skriftliga frågorna E-0774/04, E-0777/04, E-0778/04 och E-0779/04
ingivet av Günter Verheugen för kommissionen**

(30 april 2004)

Kommissionen anser att de problem som parlamentsledamoten tar upp i sina fyra frågor rörande kränkningar av religionsfriheten i nya medlemsstater är mycket viktiga.

Respekt för religionsfrihet ingår i de politiska kriterierna för medlemskap i Europeiska unionen, enligt vad som fastställdes av Europeiska rådet vid dess möte i Köpenhamn 1993. Alltsedan kommissionen 1997 avgav yttranden över medlemskapsansökningarna har den årligen i sina återkommande rapporter övervakat och utvärderat de framsteg som gjorts i de anslutande länderna när det gäller uppfyllandet av de politiska Köpenhamnskriterierna, bland annat religionsfrihet. I dessa rapporter har det bekräftats att länderna har fortsatt att uppfylla de politiska Köpenhamnskriterierna, även om ytterligare ansträngningar fortfarande behövdes på vissa områden.

Mot denna bakgrund avslutades anslutningsförhandlingarna med tio anslutande stater i december 2002. Efter parlamentets godkännande undertecknades anslutningsfördraget i april 2003 och har sedan dess ratificerats av alla länderna.

Det bör särskilt noteras att, enligt anslutningsfördraget, skall alla anslutande stater, senast den 1 maj 2004, genomföra direktiv 2000/78/EG av den 27 november 2000 om inrättande av en allmän ram för likabehandling (¹), vilket förbjuder diskriminering vid anställning och utbildning på grundval av, bland annat, religion eller övertygelse.

Kommissionen önskar påminna parlamentsledamoten om att gemenskapen varken har befogenhet eller särskild gemenskapslagstiftning när det gäller behandlingen av religiösa samfund. Detta överensstämmer med förklaring nr 11 till Amsterdamfördraget. EU-regeringar har då för närvarande befogenhet att göra

dess skönsmässiga bedömningar i frågor som rör erkännande, registreringskrav eller offentlig finansiering av religiösa samfund, så länge som de respekterar grundläggande rättigheter som gäller för alla medlemsstaternas åtgärder inom gemenskapsrätten, såsom gemenskapsrättens allmänna principer (artikel 6.2 i EU-fördraget). Kommissionen kontrollerar att dessa principer respekteras och kommer i fall där det finns misstanke om överträdelse, att använda alla medel som står till dess förfogande för att få ett slut på detta.

När det gäller de punkter som parlamentsledamoten tar upp beträffande vissa nya medlemsstater har kommissionen följande synpunkter:

- Beträffande Polen noterar kommissionen anmärkningarna beträffande behandlingen av den polska ortodoxa kyrkan. Fall som rör individuell eller kollektiv diskriminering kan läggas fram för kommissionen efter anslutningen och kommer att undersökas mot bakgrund av de tidigare nämnda rättsliga reglerna och principerna.

- Vad beträffar Litauen känner kommissionen till avtalet mellan Litauen och Heliga stolen om samarbete inom utbildning och kultur. Detta avtal, som undertecknades den 5 maj 2000, är ett rättsligt bindande internationellt avtal.

Enligt detta avtal undervisas studenter som har valt en kurs om den katolska religionen av katolska lärare. Behörigheten som lärare i den katolska religionens tilldelas enligt det förfarande som fastställts i Litauens rättsakter med hänsyn till de normer som fastställts av den litauiska biskopskonferensen. Lärare i den katolska religionen skall ha ett behörighetsintyg i (*missio canonica*) för undervisning i den katolska religionen som utfärdats av den lokala biskopen. Dessa krav gäller endast för lärare i den katolska religionen och har därför i allmänhet ingen betydelse för religionsundervisningen för studenter från andra religiösa samfund.

Mot bakgrund av detta anser kommissionen att religions- och gudstjänstfriheten fullt ut respekteras i Litauen och ämnar inte vidta några åtgärder på området.

- När det gäller Ungern fastställs i författningen att den ungerska staten skall vara religionsmässigt neutral. Ungerska medborgare har rätt att fritt utöva sin tro. Kyrkan och staten är åtskilda. Alla kyrkor kan officiellt registrera sig, förutsatt att de samlar in underskrifter från minst 100 anhängare. Registreringsdomstolen ställer inga krav på eller kontrollerar innehållet, men kyrkan skall förklara att dess mål inte står i strid med den ungerska författningen.

Den ungerska staten beviljar ekonomiska förmåner till kyrkor på grundval av deras storlek och tillhandahållande av offentliga tjänster. De fyra största kyrkorna 2001 var de katolska, lutherska och kalvinistiska kyrkorna samt det judiska samfundet. Den lagstiftning enligt vilken dessa fyra kyrkor betecknas som "historiska kyrkor" är 1994 års regeringsdekret om fältprästtjänster (61/1994). Dekretet garanterar alla soldaters rätt till religiösa tjänster från en registrerad kyrka som de själva väljer. Författningsdomstolen har fastställt att detta dekret inte bryter mot religionsfriheten (dom 970/B/1994).

Enligt lagen om allmän utbildning (79/1993) har alla registrerade kyrkor rätt att öppna skolor. De ungerska myndigheterna har inte rätt att neka en kyrka tillstånd förutsett att skolan uppfyller alla de allmänna kriterier (utbildning, hälsa, säkerhet osv.) som anges i lagen.

- När det gäller Cypern känner kommissionen inte till att medlemmar av Jehovas vittnen har svårigheter att få befrielse från värnplikt av samvetsskäl. Kommissionen har inte tagit emot några klagomål i detta avseende.

När det gäller situationen på öns norra del och vid gränskontroller bör det noteras att Cyperns regering inte har egentlig kontroll i dessa områden. Enligt artikel 1.1 i protokoll 10 till anslutningsakten från 2003 kommer regelverkets ikraftträdande att uppskjutas inom dessa områden tills en lösning har nåtts. Kommissionen kan inte bekräfta att 1960 års författning innehåller särskilda bestämmelser för Evkaf. När det gäller de långsamma kontrollerna vid kontrollstationerna bör det noteras att det bara finns fyra kontrollstationer. Följaktligen har det förekommit förseningar i väntetiderna för gränspassering när ett stort antal människor ville passera demarkationslinjen omedelbart efter det att den öppnats för privatpersoner, särskilt på helgdagar och veckoslut. Kommissionen ser inget samband med religionsfriheten eller en illvilja från respektive parts myndigheters sida. Numera förekommer det knappast några större förseningar vid övergångskontrollerna.

(¹) EGT L 103, 2.12.2000.